ఆంధ్రభూమి వివిధవార్తాసంచిక

ఆదివారం 20-8-1967

నాగార్జున సాగర్ గేట్ల నిర్మాణావశ్యకత

నదీజలాల వివాదంలో నాగార్జున సాగర్ డాముపై క్రస్టు గేట్ల నిర్మాణం ఈ మధ్యకాలంలో అతిముఖ్యమైన వివాదాంశంగా మారుతోంది. మైసూరు, మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు క్రెస్టుగేట్ల నిర్మాణం జరగరాదని వాదించటమేగాక మరొక అడుగు ముందుకు వేశాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం క్రెస్టుగేట్ల నిర్మాణాన్ని సమర్థించుకోకుండా కోర్టు ద్వారా పై ఆర్డరు పొందడానికికూడా అవసరమైతే కేంద్రప్రభుత్వానికి నోటీసు పంపుతామని బెదిరించాయి. గోదావరి నదీజలాలను కృష్ణలోకి మళ్ళించే సమస్య తలెత్తేవరకు నాగార్జునసాగర్ పై క్రెస్టుగేట్ల నిర్మాణం కూడదని పట్టుబట్టాయి. క్రెస్టుగేట్ల నిర్మాణం రెండవ దశలో కాగమని అందుపల్ల వీటి నిర్మాణం ఇప్పుడు జరగడమంటే రెండవదశకు కూడ అనుమతించినట్లే కాగలదని, అందువల్ల నదీజలాల చుట్టి ఏర్పడిన వివాదంలో తమకు నష్టం వాటిల్లుతుందని వాదించడం కూడా జరుగుతోంది.

ఈ సమస్యను గురించి చర్చించడానికి గాను ప్రధాన మంత్రి శ్రీమతి ఇందిరా గాంధీ ఈ రోజునే ఢిల్లీలో ఆంధ్రప్రదేశ్, మహారాష్ట్ర, మైసూరు ముఖ్యమంత్రుల సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేశారు. ఈ సమావేశంలో మైసూరు మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వాల వెర్రితలలకు లొంగక, కేంద్రం జాతీయ ప్రయోజనాల దృష్ట్యా వారైన వైఖరి తీసుకొంటుందని ఆశిద్దాము. అలా కానివాడు దేశ సమైక్యతకు, విశాల జాతీయ ప్రయోజనాలకు తీరని విఘాతం కలుగుతుందని వేరుగా చెప్పనవసరంలేదు.

మహారాష్ట్ర, మైసూరు వాదనలలో సబబు లేదు.

నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుకు కేంద్ర ప్రభుత్వము, ప్రణాళికా సంఘము ఆమోదించినపుడు, డాము నిర్మాణంలో రెండు దశలను ఏర్పాటు చేయలేదు. 590 అడుగుల ఎత్తుకు డాము నిర్మాణం పూర్తయినాని, 44 అడుగుల ఎత్తుగల 26 గేట్లను డాములో వరద నీటి భాగంపై (స్పిల్ వే భాగంలో) అమర్చాలని. వాటి డిజైన్లు అవి కూడ నిర్ణయించటం జరిగింది.

ఆర్థిక వనరుల దృష్ట్యా మొదటిదశ, రెండవదశ అని ఏర్పాటు చేసినది కాల్వల నిర్మాణానికి సంబంధించి మాత్రమేకుంది. ఎడమ కాల్వలు హెడ్ స్లూయిసులు అక్విడెక్టులు మొదలైనవి 34 లక్షల యకరాల సాగుకు అనుకూలంగానే నిర్మించాలని, కాల్వ గట్టుల ఎత్తు పెంచడం, కాల్వలపొడిగింపు, పూర్తి నిర్మాణం రెండవదశలో చేయాలని తలపెట్టబడింది అంతేకాని డాము నిర్మాణంలో రెండు దశలు అనే ప్రసక్తే లేదు.

1960లో ప్రణాళికా సంఘం నియమించిన ప్రాజెక్టుల పరిశీలన కమిటీ నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టును గురించి లోతుగా అన్ని వివరాలనుపరిశీలించింది. నాగార్జునసాగర్ రిజర్వాయరులో మొదటి దశకు తలపెట్టిన స్టోరేజీ చాలదని నది పై భాగంలో రిజర్వాయర్ల నిర్మాణం దృష్ట్యా ఈ స్టోరేజిని పెంచాలని సూచించినది.

వై. వి. కృష్ణారావు
ప్రధాన కార్యదర్శి ఆంధ్రప్రదేశ్ రైతు సంఘం

ఆటు తరువాతనదీజలాలవివాదాన్ని మహారాష్ట్ర మైసూరు ప్రభుత్వాలు లేవదీశాయి. 1968లో కేంద్రప్రభుత్వం ఇచ్చిన అవార్డు ప్రకారం ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు 1951అగ్రిమెంటు ప్రకారం రావలసిన నీటిలో 200 టి. యం. సిలు తగ్గిపోవడం, మైసూరు, మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు లాభపడడంలో అధికంగా నాగార్జునసాగర్ వద్ద 184 టి.యం.సిల నీటిని ఆంధ్రప్రదేశ్ వాడుకోవచ్చునని కూడ సృష్టీకరించడం జరిగింది. అంతేగాని సాగర్ డాముపై క్రెస్టుగేట్లను నిర్మించరాదని ఆదేశం కూడ పేర్కొనలేదు.

చివరి రిజర్వాయరు

నాగార్జునసాగర్ కృష్ణపై నిర్మించే చివరి రిజర్వాయరు. నది పై భాగంలోను, దాని ఉపనదులపైన మైసూరు మహారాష్ట్రాలలో అనేక ప్రాజెక్టులు నిర్మాణంలో ఉన్నాయి. కొన్ని యి తకుముందే నిర్మించబడ్డాయి.

1956లో ప్రారంభించబడిన నాగార్జునసాగర్ నిర్మాణం నత్తనడకతో సాగడంవల్ల ఈనాటికీ పూర్తికాకుండా ఉంది. ఈమధ్యలోనే మైసూరు, మహారాష్ట్రాలకు 1951 నాటికన్నా నీటి కేటాయింపులు ఎక్కువచేయడం, వాటి వినియోగానికి అరెండు ప్రభుత్వాలు పూనుకోవడంవలన ఒక క్రొత్త పరిస్థితి ఏర్పడింది.

నాగార్జునసాగర్ లోకి జూన్-జూలై మాసాలలో క్రొత్త ప్రవాహం వచ్చే అవకాశం యిప్పుడే తగ్గిపోయింది. ముందు ముందు పై మాసాలలో అసలే క్రొత్తనీరు నాగార్జునసాగర్ వరకూ రావడంలేదగదు.

కృష్ణా డెల్టా క్రింద గాని, నాగార్జునసాగర్ ఆయకట్టు క్రింద గాని వ్యవసాయ పనులు-నారుమళ్ళు పోయడం, నాట్లు వేయడం, జూన్, జూలై మాసాలలోనే పూర్తికావాలి. నాగార్జునసాగర్ లో అక్టోబరు అఖరుకల్లా నీరు నిల్వచేసుకొని ఆనీటిని రెండవ కాలపు సాగుకు జూన్, జూలై నాటికి మొదటి పంటకు వాడుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. కోయినావద్ద మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం కృష్ణ నీటిని అలేయియా సముద్రంలోకి మళ్ళించడంతో ఈ పరిస్థితి పైన పేర్కొన్న చిక్కు ఏర్పడింది కూడాను.

అంతేకాదు. నాగార్జునసాగర్ క్రింద ప్రదమ దశలో సాగులోకి తేవాలని తలపెట్టిన 22 లక్షల యకరాలు కూడ డాము పై క్రెస్టుగేట్లు నిర్మించనిదే సాధ్యంకాదు. డాముపై క్రెస్టుగేట్లు నిర్మించనిదే నిర్మించినా నాగార్జునసాగర్ రిజర్వాయరులో నిల్వ ఉండే నీరు 191టి.యం.సి.లు మాత్రమే.

మహారాష్ట్ర, మైసూరు రాష్ట్రాలలోని రిజర్వాయర్ల స్టోరేజి

మైసూరు, మహారాష్ట్రాలలో నిర్మించిన రిజర్వాయర్లకు కట్టించబడిన నీటి మొత్తంతో పోల్చి చూచినపుడు గేట్లు బిగించిన తరువాతకూడా నాగార్జునసాగర్‌లో నీటి స్టోరేజి తక్కువగానే ఉంటుంది. మొత్తం వాడకానికి ఉద్దేశించిన నీటిలో మహారాష్ట్ర, మైసూరు రాష్ట్రాలలోని రిజర్వాయర్లలోని నీటి స్టోరేజి మూటికి 90 వంతులు, 57 వంతులుకాగా. క్రెస్టుగేట్లు లేనప్పుడు నాగార్జునసాగర్‌లో నీ టి స్టోరేజి మూటికి 33 వంతులే వుంటుంది. గేట్లు నిర్మాణం జరిగినా స్టోరేజి మూటికి 50 వంతులుమాత్రమే ఉంటుంది. ప్రతి లక్ష యాకరాల భూమి సాగుకుగాను వివిధ రిజర్వాయర్లలో కల్పించబడిన స్టోరేజి ఈ దిగువ విధంగా ఉంది.

తుంగభద్ర	... 11.7 టి.యం.సి.లు
భీమ	... 15.0 "
ఖడర్‌వస్లా	... 16 5 "
భద్ర రిజర్వాయరు	... 26.5 "

లోదేలు-మేర వ్యవహారం

ప్రవాహ క్రిందిభాగంలోనున్న మేక పిల్లలకు వచ్చే నీటిని దురదచేసినట్లు తొడలు సామెతగా ఉంది మహారాష్ట్ర, మైసూరు రాష్ట్రాలు. ఆ రాష్ట్రాలకు ఎగువ భాగంలో ఉన్నాయి. వాటికి వచ్చిన నీటి కేటాయింపులను వాడుకోవడానికెవరూ అడ్డుపడరు.

ఆ రాష్ట్రాలు వాటి కేటాయింపుల ప్రకారం వాడుకోగా మిగిలిన నీటినే నాగార్జునసాగర్ వద్ద ఆంధ్రప్రదేశ్ వాడుకొనేది. అలాంటప్పుడు నాగార్జునసాగర్ పై క్రెస్టుగేట్లు నిర్మించే ఆ రాష్ట్రాలకేలా నష్టం వస్తుందో అర్థంగాకుండా ఉంది. మొదట నిర్ణయించినదానికంటే కోయినా డాము ఎత్తును పెంచినపుడు, దానివలన ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు ఎటువంటి నష్టం జరగదని, అక్కడి వాడుకోటే నీటి ప్రమాణం పెంచేప్పుడు డాము ఎత్తు పెంచినందువల్ల ఎవరూ ఏవిధంగానూ ఆందోళన పడనవసరం లేదని కేంద్రప్రభుత్వం హామీ యిచ్చింది. పై రిజర్వాయరు విషయంలోనే ఇది నిజమైనప్పుడు చివరి రిజర్వాయరుగా ఉన్న నాగార్జునసాగర్ విషయంలో ఎవరికీ, ఏవిధమైన భయాందోళనలకు తావే లేదు.

అధికారాధికారాల్పత్తి

దేశంలో ఈనాడు తీవ్రమైన అనేక లోటుపాట్లున్నాయి. వివిధరాష్ట్రాలలో ఎత్తుగా ఆహారధాన్యాలు దిగుమతిచేసుకోవటం ఆర్థికంగా నష్టమేగాక లాభదాయకంగానూడా నడిగాడు అనడంలోనూ విధ్యం దిగుమతులకు [illegible] ఉంది. ఇటువంటి సందర్భంలో నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు వలన అదనపు యకరాలు ఆయకట్టు అభివృద్ధిచేసి నీటిని పూర్తిగా ఉపయోగించుట, అధ్యయనకు [illegible] జిల్లాలో రెండవ కాలువపని [illegible] నీటిని సదుపాయంవల్ల దేశంలోని ఆహార లోటుకు పూర్తిగా తీరుతుంది.

ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు లోటుయేర్పడి నీటిని వెంటనే ఉపయోగించుకోవటం వలన ప్రత్యేక ప్రయోజనం కలుగుతుంది. దేశపు ఆహారోత్పత్తిగాను పెరుగుతుంది.

ఈనాడు [illegible] జిల్లాలో రెండవ కాలువను సాగునీటి నీటిని వాడుకున్నందువల్ల మంచి మంచి ఫలితాలు [illegible] పంటలు పండించుకొని అధికంగా పన్నాలు [illegible] ఆయకట్టు అభివృద్ధిచేసుకోటంతో పాటు నీటి ప్రమాణం పెంచినప్పుడు డాము ఎత్తు పెంచినందువల్ల ఎవరూ ఏవిధంగానూ ఆందోళన పడనవసరం లేదని కేంద్రప్రభుత్వం హామీ యిచ్చింది. పై రిజర్వాయరు విషయంలోనే ఇది నిజమైనప్పుడు చివరి రిజర్వాయరుగా ఉన్న నాగార్జునసాగర్ విషయంలో ఎవరికీ, ఏవిధమైన భయాందోళనలకు తావే లేదు.

(మిగతా 4వ పేజీలో)

ప్రణాళికల ద్వారా పురోగతి

దేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన నాటి నుంచి ఇప్పటివరకు గత 20 సంవత్సరాలలో, వివిధ రంగాలలో ఎంతో అభివృద్ధి సాధించాం. దేశం ప్రస్తుతం ఎదుర్కొంటున్న తీవ్ర ఆర్థికఇబ్బందులు ముఖ్యంగా గత రెండు సంవత్సరాలుగా దేశం ఎదుర్కొంటున్న తీవ్ర పరిస్థితులు మన ఆర్థికాభివృద్ధి విషయంలో సంశయానికిగే అవకాశం ఉన్నది. రాజకీయ స్వాతంత్ర్యం సాధనద్వారా దేశప్రజలలో అధిక సంఖ్యాకుల ఆర్థిక పరిస్థితి మెరుగు పడేలా చూడవలసివస్తుంది. ఇదంతా స్వాతంత్ర్యానప్పుడు రాజకీయ స్వాతంత్ర్యానికి అర్థం అంటూలేదు. ప్రయోజనంలేకుండా ఉండదు అందువల్లనే 1951 ఏప్రిల్ నెలలో ప్రథమ పంచవర్ష ప్రణాళిక ద్వారా దారిద్ర్యం, అనారోగ్యం అజ్ఞానం నిర్మూలించడానికి తీవ్రకృషి ప్రారంభం అయ్యింది. ఇప్పటికి మూడు ప్రణాళికలు పూర్తి అయ్యాయి. నాల్గవ ప్రణాళిక ప్రారంభమై రెండవ సంవత్సరం గడుస్తున్నది.

పంచవర్ష ప్రణాళికలద్వారా ఆర్థిక, సాంఘిక రంగాలలో మనం ఎంతవరకు అభివృద్ధి సాధించామో సమగ్రంగా పరిశీలించవలసి ఉన్నది.

ప్రణాళికల ద్వారా అనేక రంగాలలో అభివృద్ధి సాధించబడింది. శతాబ్దాలుగా నిలుచిపోయిన ఆర్థిక మాంద్యం, సాంఘిక రంగంలో ప్రణాళికల మూలంగా పారద్రోలబడింది. అంతేగాక దేశంలో కొన్ని ఇబ్బందులు ఎదుర్కొంటున్నప్పటికీ మొత్తంమీద పారిశ్రామిక, వ్యవసాయ రంగంలో చెప్పుకోదగినఅభివృద్ధిసాధించబడింది. ఫలితంగా శీఘ్ర ఆర్థికాభివృద్ధి దోహదం కలిగింది. రసాయన ఎరువులు, క్రిమిసంహారక మందులు. మెరుగైన విత్తనాలు, వ్యవసాయానికి మద్దతు ధర మొదలైనవి వాటి ప్రభావం [illegible] పెరగడంలో తమవంతు [illegible] ఆధునికీకరణ జరుగుతున్నది. ఉత్పత్తి ఉత్పత్తి పెంచడంలో మధ్యతరగతి ప్రయత్నం బాగా సాగుతోంది. ఇవి సంవత్సరాల క్రిందటలేని అనేక రంగాలలో పరిశ్రమలు అభివృద్ధి చెందడంతో [illegible] ఇప్పుడు ఎక్కువగా ప్రజలకి ఉద్యోగ మందికి పిడ్డా, వైద్య సహాయాలు కల్పించడం జరుగుతుంది.

పంచవర్ష ప్రణాళికలు [illegible] నాటి నుంచి [illegible] ప్రథమ ప్రణాళిక కాలంలో 18 శాతం, ద్వితీయ ప్రణాళికా కాలంలో 21 శాతం పెరిగింది. తృతీయప్రణాళికాకాలంలోఅనేకకారణాలమూలంగా జాతీయ ఆదాయంలో హెచ్చుతగ్గులు ఎక్కువగా కన్పించాయి.

దైనా, పాకిస్తాన్ దురాక్రమణలను ప్రతిఘటించవలసి రావడంతో అనేక తక్కువగా ఉన్న సదుపాయాలను అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు బదులుగా రక్షణ కార్యక్రమాలకు వినియోగించక తప్పనిసరి అయ్యింది. ఈ పరిస్థితులలోకూడా తృతీయ ప్రణాళికా కాలంలో జాతీయ ఆదాయం మామూలు 14 శాతం పెరిగింది. ఈనాడు ప్రణాళికల కాలంలోనూ కలిపి జాతీయ ఆదాయం దాదాపు 64 శాతం పెరిగింది.

వ్యవసాయ రంగంలో అభివృద్ధి, ఒక విధంగాలేదు. అయితే ప్రణాళికలు ప్రారంభం కాకపోతే ముందుకంటే తర్వాతి పరిస్థితులాలా మెరుగుఅయ్యింది. 1951-61లో 55 మిలియన్ టన్నుల [illegible] నాటికి 950,000 టన్నులకూ పెరిగింది. 1950-51లో 5,500 డీజిల్ ఇంజన్లు మాత్రమే తయారు అయ్యాయి. 1965-66 నాటికి దేశంలోతయారు అయిన డీజిల్ ఇంజన్ల సంఖ్య 93400కు పెరిగింది, అవసరమైన ఎరువులు. మేలు రకం విత్తనాలు. మెరుగైన సేకరణలంలో సరఫరా చేయడంతో వాటి వ్యాపిసాయదారులకు పరపతిసౌకర్యాలు కల్పించారు.

చేతనైన సంవత్సరకుడ తృప్తికృషిచేయడానికి వ్యవసాయదారులకు ప్రోత్సాహం కల్పించేందుకుగాను ఆహార ధాన్యాలు మంచిధరపలికేలా చూస్తున్నారు.

అదే విధంగా పారిశ్రామిక రంగంలో చెప్పుకోదగిన అభివృద్ధి జరిగింది. అనేక క్రొత్త పరిశ్రమలు నెలకొల్పబడినాయి ఉక్కు, బొగ్గు, అల్యూమినియం, రసాయనాలు. రసాయన ఎరువులు, కంప్యూటరింగు సామగ్రులు మొదలైన వాటి ఉత్పత్తి ఎక్కువగా పెరిగింది. ద్వితీయ ప్రణాళిక ఆరంభించినాటినుంచి ప్రభుత్వ రంగంలో యంత్ర నిర్మాణ కర్మాగారాలు అనేకం నెలకొల్పబడుతున్నాయి. ఉక్కు పుల్లలు, సిమెంటు ఫ్యాక్టరీలు, చక్కెర ఫ్యాక్టరీలు, యంత్ర పరికరాల తయారీ కర్మాగారాలు మొదలైన వాటిలో అవసరమైన సుమారు అనేక రకాల యంత్రాలు ఇప్పుడు దేశంలోనే తయారు చేస్తున్నారు.

పంచవర్ష ప్రణాళికలు [illegible] 1960-61-1965-66 మధ్యకాలంలో అమలుపరచబడినవి. 1950-51లో 8700 పట్టు నూలు, [illegible] మిలియన్ మీటర్లు పట్టు నూలు [illegible] 1966-67లో [illegible] 1966-67లోనూ, 1966-67 లోనూ అభివృద్ధి [illegible] ఉత్పత్తి అయ్యింది.

[illegible] నిర్మాణరంగంలో ప్రణాళికల కాలంలో శీఘ్ర అభివృద్ధి సాధించబడింది. అదేవిధంగా [illegible] అభివృద్ధికి సంబంధించినంతగా [illegible] అభివృద్ధి సాధించడం జరిగింది. దేశంలో విద్యా వైద్యసదుపాయాలు [illegible] ప్రణాళికల కాలంలో అనేక విధాలుగా అమలుపరిచినారు. ఆరోగ్యం మెరుగుపడుతున్నప్పుడు [illegible] ప్రణాళికలలోనూ [illegible] 1965-67 లో [illegible] 1966-67 నాటికి 600,000 [illegible] 1966-67 [illegible] ప్రభుత్వ ప్రణాళికా కాలంలో [illegible] అభివృద్ధి [illegible] సహాయం [illegible] జరిగింది.

మానవత్వపు విలువలు

"రవి నీకు అవుతాడు?" అని అడిగితే చెప్పే ధైర్యం నాకు లేదు రేణు

"అంత చెప్పకూడని స్వవిషయం అయితే మానెయి బలవంతం చెయ్యను" అంది రేణు

చెప్పకూడనిది కాదు. చెప్పేధైర్యమే వుంటే రవికి ఈ నాడు హోటల్‌లో మనలనిగా కాఫీపడవలసిన అగత్యం వుండేదికాదు. నీకు చెప్పవలసిన గతి పట్టేదికాదు నాకు అంది హీనస్వరంతో భారతి

"ధైర్యం లేక పోతే మానెయి" రెట్టించింది రేణు నీకుప్రతిది హాస్యాస్పదమే"

"నిలా అంతా బరువుగా మాట్లాడుతూ దీనంగాకూర్చో మంటావా!? నా చేత కాదమ్మా హాయిగాసాధ్యమైనంతవరకు

కథానిక

తెలిగ్గా వుంటానికి ప్రయత్నించుతాను" అంది రేణు

"యింతకి రవిఎవరో తేల్చావేకాదు? అంది రేణు

'నా స్వార్థానికి బలి అయిన ఒక సామాన్యుడు రవి' అంది భారతి

మనిషికి మనిషిమీద ప్రేమ వుండటం సహజం. ఆ ప్రేమే రవిని దూరంచేసింది నిజంగా రేణు ఈ ప్రపంచంలో నాదీ అనుకొని మురిసిపోవటం అంత మంచిది కాదేమోననిపిస్తుంది.

అన్నీ అనిపిస్తుందంటావు. అసలు రవి ఎవరో చెప్పావేకాదు. అంది రేణు.

నీలానే రవి పకానొకప్పుడుస్వేచ్ఛగా మాట్లాడుతూ వుండేవాడు.

రవి పుట్టుకతోనే తల్లి మమకారం, తండ్రి మమకారానికి విరిచే దూరం కాదిన నిర్భాగ్యుడు. స్వతహాగుణవంతుడు.

బాల్యం యెలా గడిపాడో, ఎక్కడ గడిపాడో తెలియదుగాని మీ బాబాగారికి స్నేహితుడు. బాల్యిద్దరిమధ్యా స్నేహ బాంధవ్యంకన్నా అన్నదమ్ముల ప్రేమే యెక్కువగా కన్పించేది.

ఆ నాడు—

నేను మొదటిసారిగా ఈ యింట్లో అడుగు పెట్టినప్పుడు నాకు చిరునవ్వుతో యెదురు వచ్చి "వదినమ్మా" అంటూ పిలిచింది రవి.

మా సంసారంలో ఎలాంటి పడిదుడుకులూ లేకుండా సాగిపోతుంది.

రవిలేని పండుగ అరుగలేదు. రవి లేకుండా మీ బాబగారు కనీసం నినిమా కూడా చూసివుండటంటే నీకు ఆశ్చర్యంగా వుందికదూ! వారి మధ్యగల స్నేహం అలాంటిది.

ప్రతిరోజూ సాయంత్రం యిద్దరూ కలిసి కాఫీ తాగనిదే వుండలేదు. ఎన్ని పన్లువున్నా రవి కాఫీకోసం హాజరయ్యేవాడు.

రవి తనకేమాత్రం విశ్రాంతిదొరికినా "వదినమ్మా వదినమ్మా" అంటూ వెంట తిరుగుతూ యేదో వకటి చెప్పుతూనే వుండేవాడు. తెలియకపోతే నన్నడిగేవాడు. "నాకేం తెలుసయ్యా" అంటే వప్పుకొనే వాడుకాదు.

అలా రవితో గడపటంలో ఎంతో కాలం గడిచిపోయింది.

మా యిద్దరి మధ్యా స్నేహాలత చిగురించటానికి కారణం మీ బావగారు.

భారతి రవికి యేచదువున్నారు చెప్పు. అమాయకుడు. అతన్ని ఒక విద్యావంతుడుగా తయారుచేయటానికి ప్రయత్నిస్తున్నాను. నా కోరిక నిజం అవుతుందికదూ!

"తప్పకుండా నెరవేరుతుంది." అనే దాన్నిఅలాంటివారిమాటలతోనాలోనూ యేదో చెప్పలేని మమత ఏర్పడింది రవి అంటే.

కాలంతోపాటు మనుష్యుల లో మార్పులు రావటంసహజం సాయంత్రం మేమిద్దరం మేడమీద కూర్చున్నాం"

"మీరేం అభ్యంతరంలేదు 'గా అంటూ వచ్చిచేరుతున్నాడు రవి.

నేను కిందికివెళ్ళి కాఫీ తీసుకొని వచ్చేటప్పటికి

"వెళ్ళిచేసుకో రవి"

"అజాగ్రత్త"

"అన్నింటికీ అంత నిర్లక్ష్యంగా వుంటావేం"

నిర్లక్ష్యం కాదు-రఘూ లక్ష్యం సాధించటానికే"

"ఏమిటి నీ లక్ష్యం"

నీకు జీవితంలో ఇంతవరకూ నీవను కున్నవన్నీ జరిగాయి. అదృష్ట సంపదివి. నేను కోరేదీ అదే. కానిదానంగతి వేరు రఘూ"— అన్నాడు రవి

"ఏమిటా నాగుడు? యిప్పుడునీకేం తక్కువ?"

నీ పున్నంతవరకూ నాకేం తక్కువ లేదు రఘూ ఒకనాడు నువ్వే ఏమన్నావో గుర్తుందా? "హాయిగా చదువుకో రవి. జీవితంలో చదువుకోవటానికి

పాతూరి వెంకటరమణ

అవకాశంకోసం ఎదురుచూసేవాళ్లు కొందరు, అవకాశమున్నా ఆర్థికంగా మానుకునేవాళ్ళు మరి కొందరు నీట అవకాశం అర్థం రెండు నేను నమకూరుస్తాను. నీ లక్ష్యం కేవలం చదవటమే నువ్వొక ఇంజనీరుగా అవటమే నాక్కావాల్సింది." అన్నాను. మరివ్వడుసీ కోర్కె తీర్చటం నా విధికాదా రఘూ.

సరేనయ్యా పెళ్ళి చేసుకొంటే మాత్రం హాయిగా చదువుకోగూడదా! హాయిగా పెళ్ళిచేసుకొని పక్కింటివాడ వయితే చూడాలని వుందిరా.

మొన్నటి పెళ్ళికొడుకువి ఈ రోజు పెద్ద ఆదర్శాల మాట్లాడుతున్నావు! అయినా ఏపని ఎవరుచేసినా కొంచెంలో కొంచెం స్వార్థంవుండటం తథ్యం, నేనూ అంతపెళ్ళిచేసుకోటేవాచదువుసాగదు. నా చదువు పూర్తికాకపోతే నీ కోర్కె తెల్లదు. అయినా నేనే ఒకరిమీదఆధారపడుతున్నపుడు నాకు మరొకరు ఎందుకయ్యా!

"రవిలాలా మాట్లాడడం నాకులాలా జాడ అనిపించింది."

కాఫీ అందించానేకాని నా ఆలోచనలకు అంతులేకుండా పోతున్నాయి.

"ఏమిటివదినా ఆలోచిస్తున్నావు?"

ఏం లేదయ్యా, మ ప్పు పెళ్ళికి యెందుకు వప్పుకోటం లేదా అని అన్నాను. రవి ముఖంలోని మార్పులు చూస్తుంటే ఎందుకు అన్నానా అనిపించింది.

"చేసుకోనని ఎవరన్నారు. అంతా మన యిష్టమేనా? పిల్లనిచ్చే మహరాజు వుండద్దు"

నువ్వు "ఊ" అనాలేకాని పిల్లలకు కొదవా! మిగిలిన విషయాలు మేము చూసుకుంటాముగా

"నీ యిష్టంవదినా" కాని వకపరతు నన్న హక్కులు మీవేనని పూర్వకాలపు పెద్దమ్మను తీసుకువస్తేవు"

"నేను మాటికి మారుపాట్ళు ఈ కాలం దాన్ని కనుక నాలాంటి దాన్నే చెతుకుతాను. సరేనా

సరేకాని చిన్న సవరణ నీలా అందంగా ఆకర్షణీయంగా వుంటాలి. కానీ నీలా ప్రతిమాటకు యెదురుచెప్పి నన్ను యెదురించేదిగా వుండకూడదు.

"ఎందుకు అంత పక్షపాతం మా స్త్రీ జాతిమీద"

నో,నో అదేంలేదు. నేను నాకు తెలిసిన వాళ్లలో యిద్దరి మాటకే విలువనిస్తాను. ఆ యిరువు నువ్వూ రఘూ ఆ వచ్చే అవిడ నీకన్నమాటలుయెక్కువగా జెప్పితే వకప్పుడు కాకపోయినా మరో కప్పుడైనా అవునాలాన్నిపస్తుంది. అప్పుడు మీమీద కొంచెం విలువతగ్గుచ్చు. దీలా నాకిష్టంలేదు. ముఖ్యంగా నీ మాట అన్నాడు రవి.

"భారతి మ్యాచస్ తెచ్చిపెట్టు" అన్నారు రఘు.

నేను అగ్గి పెట్టెతో తిరిగి వచ్చేటప్పటికి

"ఏ రవి చేసిందాకటి మంచి ప్రతిమాలిలా వప్పుకోలేదు. భారతి అడ

(మిగతా 4వ పేజీలో)

క్రొత్త

సైంటిస్టులు నొప్పిని అతి శీఘ్రంగా తొలగించునట్టి విధానమును కనుగొన్నారు

మైక్రోనైజ్డ్ 'ఆస్ప్రో'

ఇప్పుడు, మొదటిసారిగా భారతదేశంలో ప్రవేశపెట్టబడినది

బాధమా సమస్య : 'ఆస్ప్రో' యొక్క పరిశోధన సంస్థలో, బాధ యొక్క సమస్య మీద పని చేస్తున్న సైంటిస్టులు ఇప్పుడు, క్రొత్త మైక్రోనైజ్డ్ ఆస్ప్రోను కనుగొన్నారు— ఇది బాధను అతి శీఘ్రంగా పోగొట్టే సాధనము.

మైక్రోనైజ్డ్ అంటే ఏమిటి? మైక్రోనైజ్డ్ అంటే, 'ఆస్ప్రో'లోని నొప్పిని పోగొట్టే పదార్థము మునుపటి రెట్లు సన్నగా క్రొత్త ప్రత్యేకమైన పద్ధతిలో చెయ్యబడినది. ప్రతి మాత్రలోను ఇప్పుడు ఇంతమంచు 15 కోట్లు అతి సూక్ష్మమైన అణువులు వుంటాయి. అందువలన, రెండింతల కన్నా ఎక్కువగా నొప్పిని పోగొట్టే శక్తి అతి శీఘ్రంగా పని చేసి మూడు రెట్లు శీఘ్రంగా నొప్పిని తొలగించును.

అతి శీఘ్రంగా పని చేస్తుంది-చాలా సేపు వుంటుంది : క్రొత్త మైక్రోనైజ్డ్ 'ఆస్ప్రో'లోని పదార్థము సన్నగా వుండటం వలన, పదార్థము సునాయాసంగా, అతి త్వరగా ఇమిడి శరీరమందు 5 నుండి 7 గంటల దాకా వుంటుంది. ఇందువల్లనే, మైక్రోనైజ్డ్ ఆస్ప్రో అతి శీఘ్రంగా నొప్పిని తొలగిస్తుంది, మరియు చాలా సేపు వుంటుంది.

తీసుకోవడం చాలా సులభము : క్రొత్త మైక్రోనైజ్డ్ 'ఆస్ప్రోను' మీకు ఇష్టమైనట్లు తీసుకోవచ్చును. అల్లాగే కాని, నీళ్లతోను కలిపి కాని, ఒక గ్లాసుడు నీళ్లతో కాని, టీ లేక పానీయముతో కాని తీసుకోవచ్చును.

పిల్లలకోసం క్రొత్త మైక్రోనైజ్డ్ 'ఆస్ప్రో'ను వాడండి : నొప్పి తలనొప్పి, పళ్ల నొప్పి, పంటి పోటు, చెవి నొప్పి, జ్వరముతో కూడిన జలుబు, ఫ్లూ, చెవి నొప్పులతో కూడిన జ్వరము, గొంతుగిచ్చి.

మోతాదు : పెద్దవారికి : రెండు బిళ్లలు, అవసరమైతే నల్లో చేసుకోండి. పిల్లలకు : ఒక బిళ్ళ, లేక డాక్టర్ సలహా ప్రకారము వేసుకోవలెను.

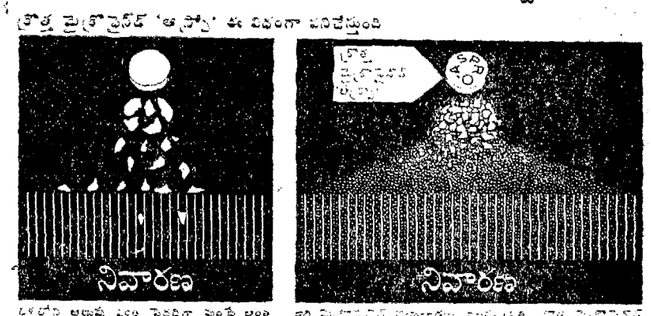

క్రొత్త మైక్రోనైజ్డ్ 'ఆస్ప్రో' ఈ విధంగా పనిచేస్తుంది

క్రొత్త మైక్రోనైజ్డ్ 'ఆస్ప్రో'

అతి శీఘ్రంగా నొప్పిని తొలగించును

క్రొత్త మైక్రోనైజ్డ్ 'ఆస్ప్రో', నొప్పిని, నివారించుటకు, ఇప్పుడు మీకు లభించే వాటిలో అతి ఆధునిక మైన సాధనము.

A G 3,67 TL

చైనాకు అణుబాంబుతో అవసరం ఏమిటి?

జూన్ 17 వ తేదీన, సింకియాంగ్ యెడారులలో చైనా తన మొదటి హైడ్రోజన్ బాంబును పేల్చినప్పుడు సింకియాంగ్‌లో బ్రహ్మాండమైన ఉత్సాహాలు బయలుదేరాయి. అదే సందర్భంలో "పీపుల్స్ డైలీ" పత్రిక ప్రత్యేక సంచికను ప్రచురించింది. అందులో ఈ అణ్వాయుధ ప్రయోగం "అన్ని దేశాల ప్రజలకి సంతోషం కలిగించేవార్త" అన్నట్టుగా చెప్పుకుంది.

కాని ఈ వార్త ప్రజలందరికీ సంతోషం కలిగించేవార్త ఎంతమాత్రం కాదు. ఈ భూగోళంమీద వివేకవంతులైన వారెవరికి అది సంతోషం కలిగించదు. సింకియాంగ్‌లో ఆ బాంబును పేల్చినందువల్ల ఏర్పడిన ఆటంధళి పేషుం చైనా ఇరుగుపొరుగు దేశాల ప్రజల వ్యాదయాలలో పెద్ద ఆందోళన కలుగజేసింది. వాతావరణంలో రేడియో ధార్మిక పదార్థాలపాలు ఎక్కువైతే అది ఇప్పటి తరంవారికేగాక, రాబోవు తరాలవారికి కూడా ఎంత భయంకరమైన ప్రమాదమో నేడందరికీ బాగా తెలుసు.

చైనా వారు 1970 దశకం మధ్యభాగాలు వరకూ ఖండాంతర క్షిపణులను ఎక్కువ సంఖ్యలో తయారుచేయజాలరని అమెరికా, బ్రిటన్, జపాను దేశాల సైనిక నిపుణులుఅంటున్నారు. చైనాకు నేడున్న పారిశ్రామిక శక్తి సామర్థ్యాలనుబట్టి వారానిర్ణయానికి వచ్చారు. అంతేగాక సింకియాంగ్ రాష్ట్రీయులో మావో అనుయాయులకూ, వ్యతిరేకులకూ మధ్య తీవ్రమైన సంఘర్షణ జరుగుతోందని విదేశపత్రికలు రాస్తున్నాయి.

అయినప్పటికీ సమీప లక్ష్యాలను చెల్ల దెబ్బతీయగల మధ్యరకం అణ్వాయుధాలను చైనా అద్యతనశాలిలోనే తన సైన్యానికి పప్పయిచేయగల అవకాశం వుంది. ఉదాహరణకు అమెరికన్ నిపుణులు అలాగే అభిప్రాయపడుతున్నారని యు.పి.ఐ. వార్తాసంస్థ తెలియజేస్తోంది. అయితే సముద్రాంతర లక్ష్యాలమీద ప్రయోగించడానికి వీలు లేదని పనికిరావు. అంటే ఇతర దేశాల మంచి చైనాపై జరిగే అణుక్షిపణి దండయాత్రను తిప్పికొట్టడానికివి ఉపయోగపడవు. అందుచేతనే చైనా పేల్చిన హైడ్రోజన్ బాంబు అమెరికా యుద్ధకార్యాలయానికి ఆందోళన కలిగించలేదు. కాని, చాలా ఆసియాదేశాలకు అందులో ప్రత్యేకించి చైనాతో ఉమ్మడి సరిహద్దుగల దేశాలకు ఎక్కువ ఆందోళన కలిగించింది దానికి కారణం వాతావరణంలో రేడియో ధార్మిక పదార్థాలపాలు ఎక్కువ కావడం ఒక్కటేకాదు. మావో సె-టుంగ్ ముఠా పూర్వము చైనాతోని ఫ్యూడల్ ప్రభువు అనుసరించిన రాజ్యవిస్తరణ విధానాన్ని పున రుద్ధరించుతున్నారనేది బహిరంగ రహస్యమే. కొలదికాలం క్రితం పీకింగ్ నాయకులచే రెచ్చగొట్టబడిన చైనా-భారత సరిహద్దు తగాదా అందుకొక ఉదాహరణ. అందుచేత సింకియాంగ్‌లో పేల్చబడిన హైడ్రోజన్ బాంబుపట్ల భారత ప్రధాని శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ ఆందోళనను వ్యక్తపర్చడం అకారణమైనదికాదు. తమ దేశంలో కల్లోలాన్ని రెచ్చగొట్టిన తరువాత, తథికమయ్యే కష్టాలనుంచి ప్రజల దృష్టిని మరలింపజేయడానికి మావో అనుయాయులు కొన్ని తీవ్రవాద చర్యలకు దిగవచ్చునని కొంతమంది విదేశీ పరిశీలకుభావిస్తున్నారు. "సరిహద్దు యుద్ధాలకు సిద్ధముగా వుండండి!" అని పీకింగ్ రేడియో తన ప్రజలను ఉద్బోధించినట్లు ఫ్రెంచి పత్రికలు రాస్తున్నాయి.

మరో 8-10 సంవత్సరాల వరకూ చైనా తన సైకివచ్చే దాడులను "తిప్పికొట్టడానికి" ఖండాంతరాలకు పోగల అణుక్షిపణులను తయారుచేయజాలదని పశ్చిమ దేశాల సైనిక నిపుణుల అభిప్రాయం. పీకింగ్ నాయకులకు కూడా ఆ సంగతి తెలుసుననడంలో సందేహం లేదు. అయినప్పటికీ చైనా అణ్వాయుధాలను తయారుచేసుకోవాలని ఎందుకంత తొందరపడుతోంది? ఇది అలంకారికమైన ప్రశ్నకాదు. ఇదే ఆసియా దేశాలకిది ఎంతో ప్రధానమైన ప్రశ్న.

పరిమాణ పరిణామాలు

(చైనాజరిపే అణ్వాయుధ పరీక్షలు, పరిమాణంలోనైన పరిణామాలకు దారితీస్తాయని హెచ్చరిస్తూ హెచ్ పి వ్యాఖ్యాత విక్టోరిలెవ్ ఈ వ్రాస్తున్నారు.

గాలిలోను, నూమిమీద, నీటిలోనూ అణ్వాయుధ పాటపరీక్షలు జరగడాన్ని ఖండిస్తూ మాస్కోలో సంతకాలు చేయబడిన ఒడంబడిక నాల్గవ వార్షికోత్సవం ఇటీవలే జరిగింది.

ఆ ఒడంబడిక ప్రకారము అణుపరీక్షలు ఆగిపోయిన కొన్ని నెలల తరువాత బోలియట్ విజ్ఞానశాస్త్ర పత్రిక యీ విధముగా ప్రకటించింది. "అలాంటి పరీక్షలు ఒకటో రెండులతో పోల్చిచూస్తే ఇప్పుడు రేడియోధార్మిక దూళి కొన్ని వందల రెట్లు తగ్గిపోయింది" క్రిటికస్ వైద్య పరిశోధక సంస్థలు కూడా అలాంటి నిర్ణయానికే వచ్చింది ఈ సంస్థలు ప్రకటించిన నివేదికలప్రకారము గాలిలోని రేడియో ధార్మిక దూళి పర్యావరణంలో 1947 స్థాయికంటే తగ్గిపోయింది.

పొడానికి హానికరం

కాని [illegible] అణ్వాయుధ పరీక్షలు [illegible] యిన్-90 [illegible] ఎక్కువ [illegible] ఇప్పటి పిల్లలకు పిల్లలు పిల్లలు [illegible] అయొడిన్-131, సెసియం- 137 మొదలైన హానికరమైన పదార్థాల పాళ్లు ఎక్కువ అయినట్టు చాలాదేశాల శాస్త్రనిపుణులు చెబుతున్నారు. అందుకు వారు తమ ఆందోళనను కూడా వ్యక్తపరుస్తున్నారు. దీనికి ప్రధానమైన కారణము చైనా జరుపుతున్న అణ్వాయుధ పాటప పరీక్షలే.

జూన్ 17న చైనా ఒక హైడ్రోజన్ బాంబును పేల్చి పరీక్షించింది. ఇంతకు ముందు, క్రిందటి సంవత్సరం అక్టోబరు డిసెంబరు నెలలో మరో చైనాలో అణ్వాయుధపాటుప పరీక్షలు జరుపబడ్డాయి అంటే, ఒక సంవత్సరములోపలే చైనా రేడియో దూళి ఎక్కువగా పడే మూడు ప్రమాదకరమైన అణ్వాయుధ పరీక్షలను జరిపింది.

చైనా ఈ పరీక్షను జరిపిన వెంటనే జపాను అధికారులు పరిశోధనలు జరుపవలసిందిగా తమ శాస్త్రజ్ఞులకు అదేశాలిచ్చారు. వారు జపాను దేశమంతటి పైన వున్నగాలిలో రేడియో ధార్మిక దూళివున్నట్టు తెలుసుకున్నారు. దానితో జపానుప్రజలు చాలాఆందోళన చెందుతున్నారు. వారి ఆందోళనమనం అర్థంచేసుకోవచ్చు. 1966 డిసెంబరు 28 వ తేదీన చైనా జరిపిన అణ్వాయుధ పాటప పరీక్ష తరువాత జపాను వాతావరణంలో రేడియో ధార్మిక దూళి 18 రెట్లు ఎక్కువైంది.

పరిమాదకరమైన పరిణామాలు

ఆసియా ఖండంలోని ఇతర దేశాలపైకూడ యీ ప్రమాదకరమైన రేడియో ధార్మిక దూళిపడినట్టు గమనించబడింది. డిసెంబరులో చైనా అణ్వాస్త్ర పరీక్ష జరిపిన 15 రోజులకు కలకత్తాసమీపాన వున్న జాదవపూర్ విశ్వవిద్యాలయ భౌతిక శాస్త్ర పరిశోధక సంస్థలో పని చేసేవారు అచ్చటగాలిలో రేడియో ధార్మిక దూళి ఎక్కువైనట్టు తెలుసుకున్నారు. అంతకుముందు 1966 అక్టోబరు 28 వ తేదీన చైనా జరిపినఅణ్వాయుధ పరీక్ష తరువాత జాదవపూర్ ప్రాంతంలో పడిన వర్షపునీటిని బట్టి పరీక్షించగా ఒక లిటర్ నీటిలో వుండే రేడియో ధార్మిక మూలపదార్థాలు రెట్టింపు అయినట్టు తెలిసింది.

1966 డిస్మెంబరులో చైనా జరిపిన అణ్వాయుధ పరీక్ష ఫలితంగా ప్రమాదకరమైన రేడియో ధార్మిక దూళి భూగోళం అంతటా పడినట్టు పరిశీలనలు తెల్పుతున్నాయి. ఆ పరీక్ష జరిగిన ఒక నెలరోజుల తర్వాత జ్యూరెజ్‌నుంచి వెలువడే "వీస్నిక్" అనే పత్రిక, యుగోస్లావియా వాతావరణంలోని స్ట్రాంటియం-90 పాలు జాగాఎక్కువైందనిరాసింది, కెనడా వాతావరణములోని రేడియో ధార్మిక దూళి పాలుకూడా పదినుంచి వందరెట్లు పెరిగింది.

చైనా జరిపిన మామూలు అణుబాంబుల పరీక్షలే ప్రపంచ వాతావరణములోని రేడియో ధార్మిక దూళి పాలును అంత ఎక్కువలేనే ఇరవైఐదు పేల్చిన హైడ్రోజన్ బాంబు ఫలితాలు ఎలా వుంటాయో మనం వూహించుకోవచ్చు.

ధారుణ ఫలితాలు

గాలిలో జరుపబడే అణు పరీక్షల మూలంగా మానవులకు హానికరమైన రేడియో ధార్మికదూళి పడటమేగాక, ఆ పేలుడు జరిగినప్పుడు గామా కిరణాలనలజడేవి కూడా ఉత్పన్నమవుతాయి. యురేనియం బీజాణువులు గాలిలోకి ఎగిరి మేఘంగా ఏర్పడి ఆ మేఘాలు అకాశంలో పయనిస్తాయి. వర్షం కురిసినా, మంచు కురిసినా యీ మేఘంలోని రేడియో ధార్మిక దూళి వర్షపు నీటిలోనూ, మంచు రేకులలో కలసి భూమిమీద పడుతుంది మన భూగోళపు ఉపరితలంలో నాల్గింటమూడు వంతులు సముద్రమే వుండగనుక యీ దూళిలో ఎక్కువభాగం యీ నీటిలోనే కలిసి వుంటుంది. సముద్రంలో వుండే "జెట్ స్ట్రీమ్" ప్రవాహాలు యీ దూళిని ప్రపంచానికంతకీ వ్యాపింప జేస్తాయి. సముద్రంలో వుండే చేపలు పగడాలన్నీ ఆ దూళితో విషపూరితమవుతాయి. వాటిని మానవులు తింటారు గనుక మానవుల ఆరోగ్యాలకు హాని కలుగుతుంది. ఉదాహరణకు జపానులో ఒకసారి పట్టిన పెద్ద చేపల వంటనంత టినీ వాటలో స్ట్రాంటియం-90 అనే పదార్థం ఎక్కువగావున్న కారణంగా తినకుండా ధ్వంసం చేయవలసి వచ్చింది.

వ్యాధులు

రేడియో ధార్మికధూళి మూలంగా [illegible], లుకేమియా, సర్కోమాలాంటి ప్రమాదకరమైన వ్యాధులు సంభవిస్తాయి. శాస్త్రజ్ఞుల అంచనాల ప్రకారము భూమి మీద గనుక ఒక 100 మెగాటన్నుల అణుబాంబు పేల్చబడితే దానిఫలితంగా లక్షమందికి పైగా మానుకల రోగులు, లుకేమియా, మొదలైన ఘోర వ్యాధులు సంభవించవచ్చు. పది లక్షల మందికి పైగా ప్రజలలో శారీరిక మార్పులుసంభవించి తరువాతి తరాలకు కూడా అవి సంక్రమించవచ్చు. రేడియో యాక్టివిటీ అధికం కావడం మూలంగా మనుష్యుల జీవోత్పత్తి విధానంలో కూడా దుష్ఫలితాలుసంభవించి వికలాంగులు పుట్టవచ్చునని కూడా శాస్త్రజ్ఞులు రుజువు చేశారు.

అయితే చైనా నాయకులకు ఇవన్నీ తెలియవా? పూర్తిగా తెలుసు. తెలియదనడానికి ఎంత మాత్రం వీలు లేదు. ఇక్కడ గమనించవలసిన విషయం ఏమంటే మానవజాతి పరిణామక్రమంలో [illegible] తమ చేతనాన్ని చెలరేల్పిన మేధావులకుమల్లం. "[illegible] ప్రపంచ ప్రజలందరికీ [illegible] ఆందోళన [illegible] ఎలా [illegible] ఇప్పటి పిల్లలకు పిల్లలు పిల్లలు [illegible]

మానవత్వపు విలువలు

(శివ పేజీ తరువాయి)

గింటే తడవుగా తలవూపాపు-" అదోలా వుంది రఘు గొంతు.

"వదినతో చాదించి అవిడ మనస్సు నొప్పించటం నాకు నచ్చదు రఘూ. వదినను చూస్తూవుంటేనా అగ్నపాట్కు ఈ ప్రపంచంలో మరొకరు లేరేమోనని విస్తుంది"

"రఘు సిగరెట్ వెలిగించుకొని లేచాడు"

"భారతి"

"రవినిచూస్తే నీకేం అనిపిస్తుంది"

"మనస్సులో ఎలా వున్నా విరబూచినా పూవులా, ఎదుటివారి సంతోషంకోసం నవ్వుతూ నవ్విస్తూ వుంటానికి ప్రయత్నిస్తాడు"

"నవ్వుతూ నదీసముద్రంలో తోసేరకం"

"ఛా! అదేవిటండి!"

నీకేం తెలియదు నువ్వొట్టి అమాయకు రాలివి నిన్నటికి నిన్నజూడు నేనెంత నేపు అడిగినా చెప్పాడేకాదు. నువ్వొచ్చి ఏం రవీ అంటే నీ యిష్టం అన్నాడు. రవి నీవంక చూస్తూవుంటే అతనిలోజరుపన్నాలోని ఆనుమానాలకు జీవంపోస్తోంది. భారతి దూది నిప్పులో పడకపోయినా, నిప్పురవ్వే దూదిలో పడవచ్చుగా?! మనసయ్యేది దూదే" భారతి.

"ఏమిటండి మీ అర్థంలేని వూహాలు"

"నావి అర్థంలేని వూహాలు నాడివి విలువగల పలుకులు"

రవిని చూస్తూవుంటే నాలో చెప్పలేని మమత పుట్టుకు వస్తుంది. అతని అమాయకత నాలోని ప్రేమను రెచ్చకొడుతుంది, రవిని కన్నతల్లి తండ్రులు ఎవరండీ?

"ఎందుకూ!"

"తెలుసుకొని ఏం చేస్తావు!!"

అవున్లే వాడితో పోవటానికి వాణ్ని గురించి తుణ్ణంగా తెలుసుకోవటం ఎంతైనా అవసరం అందునా అన్ని విషయాలు నానోటిమీదుగా చెప్పించజూసే నీ సాహసం—

రవికి మీరు డబ్బుతో చదివించటానికి కారణం తెలుసు కొంచామను కున్నానే గాని, మీరు మరోలా భావిస్తారుమరోలేదు.

"తోటిమానవుడని సాయం చేశాను" అందుకుప్రతిగానా యెదుటనాభార్యతో సరడసాలాసాగాడు.

"మ్రాన్పడిపోయాను,"

"భారతి" ఖంగున ప్రతిధ్వనించింది గది.

"నీవు వాడితో మాట్లాడకూడదు"

"నేనేం పాపం చేసానంది మాట్లాడక పోవటానికి"

"నిగ్గులేకపోతేసరి. శాశికట్టినవాణ్ణి నేనొకణ్ణివున్నానని నన్నా లేకుండావాణ్ణి చూడగానే వళ్లు స్వాధినంతప్పుతుందా! అంతయిదిగా వాడితో చేలిపోతావు.

చాల్లేండి. "యింతేనా నన్నర్థంచేసుకుంది?"

"ఆ! యింతవరకూ అర్థంచేసుకోలేకపోయాను. యికముందు నీకర్థమయ్యేట్లు చేస్తాను"

హారిలోని ఆగ్రహం రానురాను శ్రుతిమించిపోతోంది.

పరిస్థితులు విషమించకుండా వుండటానికి మౌనాన్ని శరణన్నాను.

రవి నాలుగు రోజులు యింటికి రాలేదు.

వారిని కారణం అడిగి సాహసం నాలో లేకపోయింది.

ఐదవనాటి సాయంత్రం "వదినా వదినా" అంటూ యింట్లోకి వస్తున్నాడు రవి.

వినిపించనట్టుగానే వెళ్లి వెలిగిస్తూ వంటింట్లో కూర్చున్నాను.

"వదినా" వంటింటిగుమ్మంలోనే నిలబడ్డాడు.

అతని నిర్మల మనస్సు అంతస్వేచ్ఛగా నిలబడనించిందేమో అతన్ని భర్తపై శంకించబడ్డ స్త్రీకి మనశ్శాంతి ఎక్కడ?

నామీద అంత అపనమ్మకం కలుగటానికి కారణం నాప్రవర్తనా? నాపై వారి మన స్తత్వమా? ఏది ఏమైనా,తప్పు ఎవరిదైనా నిన్న అనుభవించేది నేనే కుమిలిపోయేది నేను నా సంసారమే. తొలిసారి నాలో స్వార్థం తలయెత్తింది సోదర ప్రేమను చవిచూస్తున్న రవిని పలుకరించకుండా గదిలోకి పోయాను

కనీసం అప్పుడైనా రవి నన్నర్థం చేసుకొని వుంటే కొంతలో కొంత మనశ్శాంతి దొరికేదినాకు.

నన్ను మనరించాడు రవి.

"వదినా."

"పలుకకపోతే నాలుగు రోజులుగా రాలేదని నామీద కోపం వచ్చిందా? ఈ దినుట్టి కనికరించమ్మా! తప్పు నాది కాదు. నాలుగు రోజుల క్రితం మా కాలేజీలో ఒకతనికి కారుప్రమాదంలో గాయాలు తగిలాయి. అతన్ని హాస్పిటల్లో చేర్చి ఆక్కడేవున్నాను. అతని బంధువులు వచ్చేదాకా నిన్ను చూడటానికి వీలులేకపోయింది. నేను మాత్రం నిన్ను చూడకుండా వుండగలనాచెప్పు? కాని తప్పలేదు." రవి తనకు తానే సంజాయిషీ చెప్పుకున్నాడు.

"వదినా"నీ మౌనం నాకర్థం కావటంలేదు. త్వరగా కారణంచెప్పు

వివరాలు అడక్కుండా వెళ్ళిపో. కొంచెం తలనొప్పిగావుంది. విశ్రాంతి కావాలి వెళ్ళిపో రవి చెళ్ళు తిరిగి రావటానికి ప్రయత్నించుకు దుఃఖం పెల్లుబికి వస్తుంది నాకు.

[illegible] నువ్వేడుస్తున్నావా?

నేనేం అపరాధం చేసాను ఓదిలలో ఆశజనించింది నిన్ను చూసిన తరువాతదే నిమ్మా నీ ప్రేమలో కన్నతల్లిమమతను రుచిచూసాను నిన్ను చూడకుండా నితో మాట్లాడకుండా యెలావుండగలను? యింతకంటే ఘోరం మరొకటి వుండదు.

అలాంటనటానికి నేనసలా పవ్వింది వదినా? నువ్వుచెప్పిన మాటలన్నీ గాలి కబుర్లేనా? "రవినీమాటల్లో యేదో ఆకర్షణ వుందయ్యా. నీతో మాట్లాడుతూ వుంటే సాలం సేలయదు. మా స్వంత అమ్మయిదు కూడా యింత దగ్గరగా వుండదు. మీ స్వంత తల్లిమ్మణ్ణి యిలాగే అనే దానివా? చెప్పు వదినా? చెప్పు? నేను వెళితే నీకు కలిగే లాభ మేమిటి? నీకు కలిగే మనశ్శాంతి ఎలాంటిది? చెప్పవదినా? నేనూ వింటాను. తరువాత అనందంగా వెళ్ళిపోతాను.

"రవి దయయుంచి వివరాలడగవద్దని ప్రార్థిస్తున్నాను".

వెళతాను వదినా నీకు మాట యిస్తున్నాను. నువ్వు చెప్పలేనేది ఏదైనా, వినగలిగి, స్థిరంగానిలబడగలిగే ధైర్యం నాకువుంది వదినా! నేనంత పిరికివాణ్ణి కాను. దయయుంచి చెప్పు.

"నువ్వు పిరికి వాడివి కాదయ్యా నువు గిరుడపె-నీలోని ధీరత్వం అలాగే వుండాలని నీ సోదరిగానే నేప్పుడూ భగవంతుణ్ణి ప్రార్థిస్తాను" దయయుంచి వెళ్ళిపో రవి.

"యింతవరకూ నేను గర్విస్తూ వుండే వాణ్ణి నా మాటకు అవును అనే వాళ్లు వున్నారని, యిప్పుడది అబ్బద్ధమని విస్తోంది".

"మాటకు విలువ యిచ్చే రోజులు కావయ్యా. మాటకు విలువ యిచ్చినా మనిషిమీద నమ్మకం వుండద్దూ"

"నమ్మకమా! నేనేం నమ్మకద్రోహం చేసాను"

"నీకుతెలిసి నువ్వు ద్రోహం తలపెట్టకపోవచ్చు. నిన్నుచూసిమరినొకరు వూహించుకోవచ్చుగా"

"వదినా ముక్కుకు సూటిగా చెప్పు"

ముక్కుకుసూటిగాపోతే బ్రద్దలయ్యే రోజులివి. యింతచెప్పినా అర్థం చేసుకోలేక పోతున్నావు. సంత అమాయకుడివి రవి. నా ప్రాధాన్యం, ఏ స్త్రీ తనకు తానుగా చెప్పకోలేనిది నేనెట్లా చెప్పేదయ్యా నువ్వేచెప్పు? భర్తచే శంకించబడ్డ స్త్రీకి మనశ్శాంతి ఎక్కడ లభిస్తుంది చెప్పు?

"వదినా" అంటూ వక్కసారి నన్ను పట్టుకు రుదివి వేసాడు.

అనుకోని ఈపరిణామానికి హడలిపోయాను.

"నామీద నమ్మకం లేదా?"

"పలుకవేం. నీకంత నమ్మకం లేకపోతే నాకంఠం నీకెంతో దూరంలేదు వదినా. నీయిష్టం. వక్కసారినీచేతులతో నాకంఠాన్ని నలిపి నాకుస్వేచ్ఛను ప్రసాదించు. నిన్నుచూస్తూ నీలోని ప్రేమతో కట్టుకున్న సౌధం కుప్పగా కూలిపోతే నేనెక్కడ వుండేది? నా అన్నవాళ్ళులేని ఈ ప్రపంచంలో నేను వంటరిగా యెలా జీవించేది? నాకు అంత ధైర్యంలేదు.

"నన్నెక్కడికి పొమ్మంటావో నువ్వే చెప్పు వదినా"

"నే చెబుతాను" గద్గదప్రతిధ్వనించింది రఘు మాటలకు రవి చేతులు పట్టు సడలినయి. భారతి శ్వాసపీల్చుకొనిలక్కడే కూలబడింది.

"మాకు నీగాలితగలని తోటుకోపో"

"రఘూ నీకెందుకంత కక్ష"

"నిన్ను పూర్తిగా నమ్మి మోసపోయినందుకు"

"మోసపోయావా! !"

"కాదు తొందరగా మేల్కొన్నాను కూడా. వదినమ్మాఅంటూదాని కొంగు పట్టుకు తిరిగి దాన్ని వల్లోవేసుకోటానికి ప్రయత్నించావు. ఎంత సాహసివిరా! దీపం మనకైనా నిప్పని గ్రహించలేక పోయాను. నరే జరిగింది అయిపోయింది యింక బయటకు నడు"

"చల్లలాంటి వదినమ్మ మీదనా నీ అనుమానం"

"ఏం వదినమ్మ ఆడదికాదా? నువ్వు మొగవాడివికావా? వికటంగా అన్నాడు రఘు.

"రఘ్-చల్లగాను, చక్క-అక్కగాను పడిన వదినగాను మరిది మరిదిగాను పున్నన్నాళ్ళూ వుంటాడు. వాళ్ళు చెడు చేసే సలహాలు రవిప్పనప్పుడు ఆడది-మగవాడు అన్న బేధం పర్వచేదే".

నా మనస్సు మార్చటానికి ప్రయత్నించు కోరిపట్టుల పాలుగాను. నా దృష్టిలో భారతి పవిత్ర స్త్రీ. రవి ఒక పురుషుడు. అంతే.

ఈ యింటికా? నడు బయటకు? రఘు వుగ్రుడై పోతున్నాడు.

పోతాను రఘూ! నీకు యింకా ప్రమేయిస్తాడం అంతభావ్యంకాదు. నా జీవితంలో చెలుగు ప్రసాదించిందని భావించాడేగాని మరొకరి మనస్సుకు గాయం తగులుతుందని వూహించలేకపోయాను.

రఘూ ఎన్నోకష్టాల్ని ఎదుర్కొన్నాను ఎన్నో చేదుదుర్దెబ్బలు తిన్నాను. ఈ విషయం నాలోనే సూటిగాచెప్పి వుండాల్సింది, వదినమ్మది అసలే మన్నిత్తమైన మనస్సు ఎంతబాధపడుతుందో వూహించలేకపోయాను, యిచ్చేళ్ళ నేను నాలో నా దగ్గరి అంతదనుకు లేకపోయింది! ఒకనాడు నాపుంటి కోసం నన్ను ఆసించావు తినాడు నీ సుఖంకోసం అర్థాపించాల్సింది అకారణేని ద్రవంలాంటిది మనస్సు నువ్వే దృష్టితో చూస్తే అదే రూపం కనిపిస్తుంది.

రవి నీతిబోధలు తరువాత నడువయటకు అంటూ రవి మెడమీద చెయ్యివేసి బయటకు తోసాడు. అప్పుడు రవి గుమ్మం బాటి బయటపడ్డాడు. ముఖానికి గాయం తగిలింది.

"భర్తచే పరిహసింపబడిన స్త్రీ ఆర్తధ్యానం అర్థంచేసుకోలేకపోయాను నేలను"

ఆఖరి సారిగా నావంక జాలిగా చూసి అమాయకపు చూపులు- "యింకనా వదినా" అన్నట్టున్నాయి" రవి వెళ్ళిపోయాడు. ఎక్కడికి వెళ్ళాడో తెలియదు. నువ్వుచెప్పు వదినా "రవి నాకు అవుతాడు?"

నా సంసారం చల్లగా వుండాలంటే రవి నాకొడుకు.

తమ్ముడులాంటివాడు రవి, అమాయకుడు నాకేం అవుతాడు చెప్పు చెప్పు

"రవి నాకొడుకవుతాడు"

మిట్టపల్లాలు

న్నయ్యా" అంది కాళ్ళను పెనవేస్తూ వసంత. 'ఎవరతను" అన్నాడు మధు అప్రయత్నంగా.

"మెడికల్ స్టూడెంటు. నా క్లాస్ మేట్. కాని వారి తలితండ్రులు వద్దన్నారని నన్నుదూరం చేశాడు, కాని నన్నుమాత్రం తన కామానికి బలి తీసుకున్నాడు" అంది వగర్చుతూ.

అతని ఆనంద సాగాలన్ని కూలిపోగా కోపం ముంచుకు వచ్చింది. "అ ఘోరించలేక పోయావు. తల్లి తండ్రి లేని నిన్ను పెంచి పెద్దజేసి పెద్దచదువులు చదివించి తల్లిగా తండ్రిగా నిన్ను పెంచిపెందుకీరోజు నన్ను నలుగురిలో నవ్వులపాలు చేయదలచావు. జరిగింది మరచిపో పద పందిట్లోకి" అన్నాడు ఎదో నిశ్చయించుకొని.

"వద్దన్నయ్యా. స్త్రీ ఒక్కసారిచే మనసివ్వగలుగుతుంది, కాని మమత లొకచోట, మనుగడ లొకచోట పొసగవు పతివిహీనమైన నేను పవిత్ర వివాహబంధానికి లగను...జీవితాంతం కల్మషరహితంగా జీవితాన్ని అతనితో గడపలేను, నన్ను క్షమించు" అందామె. అతని ఆవేశం అవధులు దాటింది. "అలాగా నీకు నాపై అభిమానం, ప్రేమ ఏవీలేవా? నలుగురిలోనే తలదుకు తిరగ్గలనా, నాప్రతిష్ట, గౌరవం పడవాలి? ప్రేలుతో చూపే జీవితానికి నేను. ఎదురీదలేను, నిన్ను గారాబంగా పెంచి నిన్ను నాచేతులారా నాశనం చేశానమ్మా. నాకు శిక్షకావాలితప్పదు" అంటూ బర బరా ప్రక్కగదిలోకెళ్ళి రన రివల్వార్ అందుకొని కణతకు గురి పెట్టుకున్నాడు. అంతలోనే చిన్న చెల్లెలైన శారద అతడిచేతిని దూరంగా విదిలించింది. కాని అప్పటికే ట్రిగ్గర్ నొక్క బడడంచేత, అన్నయ్య ఏం అమాయిత్యం తలపెడతాడనే కంగారుగా పరిగెత్తుకు వస్తున్న వసంత గుండెల్లో బుల్లెట్ దూరింది. "అమ్మా వసంతా"అంటూ ఆమెను చేరుకున్నాడు మధుబాబు—కాని ఏమీ చేయ లేక పోయాడు.

కటకటాల మధ్య కరుడు కట్టిన కన్నీళ్ళతో పాలిపోయిన ముఖం. ఆ స్త్రీ ఆగమనంతో కొంత ఆనంద రేఖల్ని కూర్చుకోగలిగింది.

"బాగున్నావా? కమలా" అడిగాడు మధు ఆతృతగా.

"అబాగానే ఉన్నాను"అందామె నా చెల్లి ఎలా ఉంది?"

"ఆ విషయం చెప్పడానికేనేనిక్కడికి వచ్చాను."

"ఏం జరిగింది కమలా" అన్నాడు తను కంగారుగా.

"కాని మీరు విని బాధ పడకూడదేమో" నసుగుతూ అంది.

"నిండా మునిగిన నాకు చలిమిటి కమలా? జీవితంలో చిన్నప్పటి నుండి దుఃఖం తోనే పెరిగాను? అదంతా ఎందుకులే? ఇంతకూ శారదెలా ఉంది?"

"ఆమె ఈ ఉళ్ళో లేదు! ఎక్కడికెళ్ళిందో తెలియదు"

"హుం!" బాధగా మూల్గాడతను. ఇద్దరి మధ్య నిశ్శబ్దం తాండవించింది కొంత సేపు

"సైమ్ హోగయా మేమ్‌సాబ్ బాహర్ చలో" అన్న కైలు కాపలా దారు హెచ్చరికతో ఈలోకాని కొచ్చారిద్దరు.

"కమలా! జీవితంలో నా కందటు దూరమయ్యారు కాదు నేనే పోగొట్టుకున్నాను: అసమర్థుణ్ణి, కమలా నాకోసాయం చేయగలవా? నీవు మాత్రం నన్ను విడిచి వెళ్ళకు కమలా! నీవు కూడా లేకపోతే ఇక నా జీవితాన్ని పరిసమాప్తి చేసుకోవాల్సి ఉంటుంది. ఏం? కమలా మాట్లాడవు, నన్ను నీవు కూడా దూరం రాస్తావా? స్నేహితురాలవైనా, బందువైనా నీవే. అలా వస్తూ పోతూ ఉండు, అంతే చాలు కమలా! అంతే చాలు" ఇక అక్కమ్మల్లో కన్నీళ్ళు కూడా కరువయ్యాయి. అమాయకంగా ఆమె కన్నుల్లోకి చూడసాగాడు.

"మధు! అలా దూరపుచూపుచూడకు ఎప్పుడు నీదాన్నే మధూ! నన్ను నీవు సహాయం కోరడంకాదు ఆజ్ఞాపించు? నీ సూచనలిచ్చి, నా జీవితాలం ఉండాలని కోరుతున్నాను" అంది కమల.

"కమలా! యప్పుడం చాలిపోయిన తరువాత నీవు ఏమఖం నాతో ఆశించగలవు. ఇంకా తొమ్మిది సంవత్సరాలు కమలా! నీవు నాకోసం త్యాగంచేయకు ఒక మంచివాణ్ణి చూసి పెళ్ళాడు. కాని నాకోసం నీ జీవితాన్ని బలిదేయకుకైవేదే చకోరులా మారకు" అన్నాడా వేదనగా మధు.

"ఆలస్యంగా వచ్చే ఆ తొలిదినుకే ఆనందిస్తుంది మధు స్త్రీకి తాళి, పెళ్ళి, ఇవి అన్నీ సంప్రదాయాలు మాత్రమే కాని స్త్రీ ఒకరిని ప్రేమించినప్పుడే నిజమైన పెళ్ళి జరుగుతుంది. ఒకవేళ నాతో మీ పెళ్ళి జరిగిన తరువాత బలాపిడుగుపడ్డా నేవారా? అనవసరంగా ఇలా ఆవేదనతో అలమటించకండి విశ్రాంతి తీసుకోండి నా పేను పెళ్ళిరాసా" అంటూ వస్తున్న కన్నీళ్ళనాపుతూ తనువిశ్రమించే మధుతో"మీస్నేహం తనువిశ్రమించే నే, నమ్మకంతో చిరునవ్వుతో మధువుదిక్కి తెచ్చిపెట్టుకొని మాటికి మాటికి పెక్కిజూస్తూ భారంగా బయటకు అడుగులువేస్తూ అతనికిదూరమైనా మనసుమరువలేదు. "అమాయకురాలు" అని మధు ఒకటికి నేలపై చతికిలపడ్డాడు.

* * *

"బ్రహ్మదేవుడు బంజరులోని పిడుగు పిడుగుల చేయుడింది కాని గుర్తుగా తన పిల్లలు లేవని విచారించింది. కమల పశోయంతో పొట్టపోసుకుంటూ, నా శారద దొరికిన తరువాత నేనుదీపం గంలోచేరి, దాని పెళ్ళిచేసి నేను హాయిగా చేసుకోవాలి అనే కోర్కెతో ఊరూళ్ళు తిరిగాను. కాని విధివశాత్తు ఒకసారి మహాబలిపురంలో కలిసింది నా చెల్లెలు హనీమూన్ సంతోషంలోనున్న మిమ్మల్ని కలిసి బాధ పెట్టడము మంచిది కాదనుకున్నాను" అన్నాడు మధు.

"కాని ఇలా దొంగదార్లో రావలసిన అగత్యం" అంటూ అర్థోక్తిగా ప్రశ్నించాడు ప్రసాద్ ఎందుకో అతను మానసికంగా బాధపడుతున్నాడు. "ప్రసాదీ బాబు మీరు పేరుమోసిన డాక్టర్. సంఘంలో గౌరవంగా బ్రతుకుతున్న వారు. నేను అత్మహత్యకు పాల్పడ్డా.అది హత్యకు దారితీసి 10 ఏళ్ళ జైలు జీవితము గడపిన ఖైదీని. హంతకుడని

సి. వేణుచంద్రముఖి

నన్ను సంఘం పమర్థిస్తుంది. అలాంటప్పుడు, మీ మానగౌరవాలకు భంగము కలుగుతుందేమోననే ఆలోచనతో ప్రాణంపోయినా విషయం చెప్పాద్దని ప్రమాణం చేయించాను. అదికాక నేను మీకు పరిచయమయిన తరువాత శారదను మీరు ఓ ఖైదీ చెల్లెలుగా చిన్న చూపూ చూస్తారేమో అన్న సంకుచిత భావంతో నేనిలా దొంగగా చెల్లెని కలుసు కుంటున్నాను. కాని, శారద జీవితం ఇలా అవమానాలతో అనుమానాలతో గడపడం, ఆమె దాంపత్య జీవితం నావల్లనే చెడుతుందని ముందాలోచలేక పోయినందుకు విచారిస్తున్నాను. పెద్దదాన్ని చేతులారా చంపి దీన్నిలా మనోవ్యధకు గురిచేసి... నా విధి లిఖితం. నిజం గ్రహించాడు కనుక శారదకు ఇక భయం